

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAEHDOTUS ja
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 233200
nimi 233200 Kivistön tapahtuma-areena (ent.
002431)
LAUSUNNOT JA VASTINEET
16.1.2024

Asemakaavoitus / Kivistö / ARK, OL, PPK

Kaupunginhallitus 18.9.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta ja asemakaavamuutosehdotuksesta 233200 – Kivistön tapahtuma-areena (ent. 002431). Lausuntoja pyydettiin 14 kpl ja saatiin 6 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 28.9.2023 Fingrid Oyj	Fingrid ei tee lausuntoa asemakaavasta, sillä alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.	Ei tarkistuksia.
NRO 3, 18.10.2023 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Alueen eteläreunaan rakennettavan kadun alle rakennetaan kadun ja tarvittaessa tontin kuivatusta palveleva hulevesiviemäri, joka liittyy Vantaankoskentien hulevesiviemäriin. Vesihuollon putkille ja laitteille on huomioitava riittävät tilavaraukset, sekä tontin pohjoisnurkan putkirasite. Alueella sijaitsee yleistä vesijohtoa, joka palvelee ainoastaan Kivistön juna-aseman sprinklerijohtoa. Yleinen vesijohto tulee siirtää pois tontilta.	Lausunnossa mainitut kunnallistekniset verkostot on huomioitu asemakaavaratkaisussa. Kehäradan sprinklerijohtoa varten on jo kaavaehdotusvaiheessa osoitettu putkirasite korttelialueen pohjoisosaan. Ei tarkistuksia.
NRO 3, 24.10.2023 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	Tapahtuma-areenan sijainti luo haasteen matkustajavirtojen ohjaamiseksi kestäviin kulkumuotoihin ja luo riskin matkustajakysynnän ohjautumisesta ennakoitua suuremmin henkilöautoiluun. Kaavan liikenneselvityksen perusteella joukkoliikenne tulee ruuhkautumaan pahoin	Tapahtuma-areenan asemakaavaratkaisussa ja liikenneselvityksissä on huomioitu lausunnossa esiin nousseet asiat. Osa asioista ei ole asemakaavalla ratkaistavia. Ei tarkistuksia.

	suur tapahtumien yhteydessä erityisesti tapahtumien jälkeen. Raideliikenteen maksimikapasiteetilla liikenneennusteessa mainittu 10 000 ihmisen poistuminen Kivistöstä junalla kestää 1–2 tuntia. Juna-aseman laiturialueelle mahtuu kerrallaan 2500 matkustajaa. Suuremman ihmisjoukon pyrkiminen laiturille voi vaarantaa matkustajien turvallisuuden laitureilla. Turvallisuuden takaaminen edellyttää aktiivista liikenteen ohjausta ja järjestyksen valvontaa suur tapahtumien yhteydessä. Alueella ei ole tarjolla suojaisia odotustiloja ennustetuille matkustajamäärille. Suur tapahtumat edellyttävät lisäbussiliikenteen järjestämistä. HSL ei järjestä tapahtumien vaatimaa lisäliikennettä.	
NRO 4, 25.10.2023 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaan Energia haluaa, että asemakaavassa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Alueelle tarvitaan tilavaraukset muuntamoiden osalta hotellille, ravintolatoiminnoille, tapahtuma-areenalle sekä yksi muuntamon tilavaraus alueelle yleisesti VES:n käyttöön. Mikäli maakaapeleita ja kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Lausunnon pohjalta kaavamääräyksiin on lisätty seuraava määräys: ”Muuntamoiden tilavaraukset tulee huomioida hotellille, ravintolatoiminnoille, areenalle sekä yksi muuntamon tilavaraus alueelle yleisesti Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n käyttöön.”
NRO 5, 26.10.2023 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	Tukes ei anna yksityiskohtaisia ennakkolausuntoja yksittäiseen hankkeeseen liittyen, mutta tuo esille yleiset periaatteet, kun erilaisia kuluttajapalveluita suunnitellaan ja rakennetaan.	Osa lausunnossa mainituista huomioitavista seikoista on huomioitu asemakaavaratkaisussa. Osa huomioitavista seikoista taas on ratkaistava tapauskohtaisesti

	Tukes valvoo, että palveluntarjoajat noudattavat kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011). Lausunnossa tuodaan esille useita tapahtuma-areenan suunnittelussa huomioitavia seikkoja kuluttajaturvallisuuslain näkökulmasta.	eikä niihin voida ottaa kantaa asemakaavalla. Ei tarkistuksia.
NRO 6, 26.10.2023 Uudenmaan ELY-keskus	Teknisen virheen myötä palautuneet kaavamääräykset koskien Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto sekä Autoliikenne -kohtia tulee korjata aiemmin ilmoitetun mukaisesti. ELY-keskus on laatinut liikenteellisen selvityksen valtatie 3 välille Kehä III – Klaukkalantie. Selvitys valmistui asemakaavaehdotuksen nähtävillä oloaikana 29.9.2023. Keskeneneräistä liikenneselvitystä on esitelty Vantaan kaupungille 14.8.2023 pidetyssä kokouksessa. Kaavaselostuksen kohdassa vaikutusten arviointi, viitataan ELY-keskuksen laatimaan liikenneselvitykseen (luonnos). Selvityksessä todetaan, että käyttöasteiden tarkastelussa on nähtävissä, että Valtatie 3:n kapasiteetti ylittyy vuoden 2040 klo 15–16 ennustetilanteessa, kun siihen on lisätty areenan liikenne. Vuoden 2025 tilanteessa tällaista ylittymistä ei vielä tapahdu. Jos tapahtumaliikenne ajoittuu klo 16–17 aikavälille tai sen jälkeen, Valtatie 3:n kapasiteetti riittää vielä 2040 tilanteessakin. ELYn lausunnon mukaan liikenteellisiä vaikutuksia ja valtatie 3:n kapasiteettia arvioitaessa vuosi 2025 ei ole tarkoituksenmukainen ajankohta.	Lausunnon pohjalta kaavamääräyksiin on lisätty seuraavat määräykset: <u>Kivijalkakerrokset ja sisäänkäynnit:</u> - Tapahtuma-areenan suur tapahtumien aikainen pääsisäänkäynti tulee toteuttaa Vantaankoskentie ylittävän ulokkeen kautta. Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto: – Rakennusten suunnittelussa on otettava huomioon runkomelun ja -tärinän torjuntatarve. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten runkomelu ja tärinä on otettu huomioon. – Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla majoitustiloissa 30 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn v_w, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla majoitustiloissa 0,3 mm/s. – Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla kokoontumis- ja opetustiloissa 35 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn v_w, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla kokoontumis- ja opetustiloissa 0,6 mm/s. – Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso

	ELYN laatiman selvityksen mukaan 2040 valtatie kapasiteetti riittää, kun suurtaapahtumien aiheuttamat maksimiliikennemäärät arvioidaan osuvan välille klo 16–17. Kaavaselostusta tulisi selkeyttää tämän asiakohdan osalta. ELY-keskuksen liikenneselvityksessä on myös herkkyystarkastelut 2040 tilanteessa, jossa Vantaankoskentie on suljettu ajoneuvoliikenteeltä kahdessa eri skenaariossa; Keimolanportin eteläramppeja ei ole rakennettu ja rampit on rakennettu. ELYN liikenneselvityksen johtopäätöksissä todetaan, että valtatie 3:n tai katuverkon toimivuudessa ei ole merkittäviä ongelmia, paitsi tilanteessa, jossa Keimolan eteläramppeja ei ole toteutettu ja Vantaankoskentie on katkaistu moottoriajoneuvoliikenteeltä. Selvityksessä on myös todettu, että Tikkurilantien ja Kivistön rampin liittymään muodostuu toimivuuden kannalta kriittinen piste, jossa välityskyky ylittyy vuoden 2040 tarkastelutilanteessa, jossa Keimolanportin eteläramppeja ei ole toteutettu. ELY toteaa liikenneselvityksen perusteella, että asemakaavan toteuttaminen tulee sitoa Keimolan eteläramppien toteuttamiseen. Koska toimiva liikennejärjestely vaatii Keimolanportin eteläpuolisten ramppien toteuttamista, olisi ramppien vaatima tila syytä ottaa mukaan asemakaavaan, jotta edellä	rajoitetaan rakennatkoisilla toimistoissa, kaupoissa, näyttelytiloissa ja museoissa 40 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn vw, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakennatkoisilla toimistoissa, kaupoissa, näyttelytiloissa ja museoissa 0,6 mm/s. – Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakennatkoisilla konserttisaleissa 30 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn vw, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakennatkoisilla konserttisaleissa 0,6 mm/s. – Majoitushuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava pohjoisjulkisivulla vähintään 39 dB, itäjulkisivulla 35 dB, eteläjulkisivulla 36 dB ja länsijulkisivulla 41 dB tai rakennuslupavaiheen meluselvityksen ohjearvojen mukaiset. - Rakentaminen rautatien läheisyydessä ei saa aiheuttaa turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiliteetille taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. - Tuloilmanotto tulee olla Vantaankoskentie puolelta, mahdollisimman etäältä Hämeenlinnanväylän hiukkaspäästöjen alueesta. <u>Autoliikenne ja -pysäköinti:</u> - Rakennettavien autopaikkojen vähimmäismäärävaade ei koske monitoimiareenaa. - Tapahtumien aikaisesta liikenne-, pysäköinti- ja turvallisuusjärjestelyistä tulee esittää tarkempi suunnitelma rakennuslupan yhteydessä. <u>Katu-merkintä:</u>
--	--	--

	esitetty ajoitusmääräys voitaisiin asettaa.	- Tapahtumakujan katualueen asemakaavoittamattomaan alueeseen rajautuva reuna tulee rajata kulkua rajoittavalla muurilla tai aidalla ja turvata toistaiseksi asemakaavoittamaton alue liito-oravan ydinalueen häiriöherkkyys huomioiden. Asemakaavaselostuksen kohdan <i>4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön</i> alaosiota <i>Liikenne</i> on tarkistettu lausunnon pohjalta. ELY-keskuksen kanssa on pidetty työpalavereita 1.11.2023, 16.11.2023 ja 28.11.2023. Lausunto ei aiheuta muita tarkistuksia.
--	--	--

NRO 1

Fingrid Oyj, 28.9.2023

Lausunto:

Kiitokset yhteydenotosta. Tiedoksi: Fingrid ei tee lausuntoa Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavasta, sillä asemakaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vastine:

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 2

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 18.10.2023

Lausunto:

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Suunnittelualue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella, Hämeenlinnanväylän ja Vantaankoskentie välissä. Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia. Etelässä alue rajautuu kaavoittamattomaan metsäalueeseen. Alueen pinta-ala on noin 4 ha. Kaava-alue ei ole luokiteltu pohjavesialueeksi.

Asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Arena 3.3 -hanke: monitoimiareena ja hotelli sekä ravintola-, liike-, urheilu- ja toimistotilaa. Hanke sijoittuu asemakaavassa keskustatoimintojen korttelialueeksi (C) ja katualueeksi osoitetulle alueelle. Kaavamuutoksen sallima rakennusoikeus on yhteensä 56400 k-m². Monitoimiareenan ja ravintolaosan maanpäällinen kerrosala on 43400 k-m² ja hotellin 13 000 k-m². Lisäksi sallitaan maanalaisen pysäköinti- ja huoltotilan rakentaminen.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesihuoltolinjat on rakennettu Vantaankoskentielle. Lisäksi alueen eteläreunaan rakennettavan kadun alle rakennetaan kadun ja tarvittaessa tontin kuivatusta palveleva hulevesiviemäri, joka liittyy Vantaankoskentie hulevesiviemäriin. Vesihuollon tulee olla toteutettavissa HSY:n käytäntöjen mukaisesti, ja suunnitteluun ja toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset yleisen vesihuollon putkille ja laitteille, sekä tontin pohjoisnurkan putkirasite. Alueen kaavatyön yhteydessä on jo laadittu vesihuollon rakennussuunnitelmia Tapahtumakujalle. Vesihuollon suunnitelmat tulee yhteensovittaa myös viereisen vireillä olevan asemakaava-alueen Kivistön asemakorttelien suunnittelun kanssa.

Kaava-alueella sijaitsee vielä toistaiseksi yleistä vesijohtoa, joka palvelee ainoastaan Kivistön juna-aseman laiturin sprinklerijohtoa. Yksityinen sprinklerijohto ja sen liitoskohta tulee siirtää pois tontilta ja tarpeettomaksi jäävä yleinen vesijohto tulee poistaa käytöstä ja tulpata. Sprinklerijohdon siirto ja yleisen vesijohdon käytöstä poistaminen tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen toimesta ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa.

Vastine:

Lausunnossa mainitut vesihuoltoverkoston liittyvät asiat on huomioitu asemakaavaratkaisussa. Kaavatyön yhteydessä on laadittu vesihuollon yleissuunnitelma, jossa on huomioitu oleva vesihuoltoverkosto ja niihin kohdistuvat muutostarpeet. Kaava-alue tukeutuu Vantaankoskentie katualueella olevaan kunnallistekniikkaan. Kaava-alueen pohjoisosaan on kaavakarttaan merkitty putkirasite. Tapahtumakujan katualueelle on varattu riittävästi tilaa tarvittavia hulevesiverkostoja varten.

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 3

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), 24.10.2023

Lausunto:

Suunnittelualue sijaitsee Kivistön keskustassa Kehäradan eteläpuolella, Hämeenlinnanväylän ja Vantaankoskientien välissä. Etelässä alue rajautuu kaavoittamattomaan metsäalueeseen. Etäisyys Kehäradan Kivistön asemalle on lyhimmillään noin 50 metriä.

Asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Arena 3.3 -hanke: monitoimiareena ja hotelli sekä ravintola- liike-, urheilu- ja toimistotilaa. Monitoimiareenassa järjestetään erikokoisia urheilu- ja kulttuuritapahtumia. Kaavaehdotuksessa esitetty urheilutapahtumien kapasiteetti on noin 17 000 katsomopaikkaa ja konserttitapahtumassa kokonaiskatsomon kapasiteetti on noin 21 000 asiakaspaikkaa. Arviolta kerran kuukaudessa järjestettävät suuremmat tapahtumat vaativat poikkeusjärjestelyitä liikenteeseen ja liikkumiseen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Liikenteen toimivuus suur tapahtumien aikaan

Liikenteen toimivuuden kannalta HSL pitää hyvänä, että tapahtuma-areenan kapasiteettia on supistettu merkittävästi 30 000 katsomopaikasta 21 000:een. Tapahtuma-areenan sijainti huomioiden suunniteltu katsomokapasiteetti on kuitenkin edelleen haastava liikenteen järjestämisen näkökulmasta. Kivistön alueen sijainti irrallaan jatkuvasta yhdyskuntarakenteesta ja seudun reuna-alueella mahdollistavat rajallisen määrän tapoja ja suuntia poistua alueelta, mikä haastaa erityisesti suur tapahtumien järjestämistä Kivistössä.

Tapahtuma-areenan sijainti luo merkittävän haasteen matkustajavirtojen ohjaamiseksi kestäviin kulkumuotoihin ja luo riskin matkustajakysynnän ohjautumisesta ennakoitua suuremmin henkilöautoiluun. Suurten ihmisjoukkojen pyrkiessä pois alueelta joukkoliikenne rakentuu junaliikenteen varaan, eikä bussiliikenne tarjoa junaan nähden merkittävää lisämatkustajakapasiteettia bussiliikenteen koostuessa Kivistössä lähinnä Kivistön lähialueita palvelevista liityntälinjoista. Kaavaehdotusaineistossa esitetyn liikenneselvityksen perusteella joukkoliikenne tulee ruuhkautumaan pahoin suur tapahtumien yhteydessä ja erityisesti suurten ihmisjoukkojen poistuessa alueelta.

Junaliikenteen kapasiteetti

Kehäradan I- ja P-junien normaali vuoroväli on arki-iltoina 10-30 minuuttia, ja tihein mahdollinen vuoroväli nykyisillä kulunvalvontajärjestelmillä on 10 minuuttia. Junien kulunvalvonta tullaan uudistamaan nykyisen järjestelmän käyttöänsä päättyessä 2030-luvun puoliväliin mennessä (Digirata-hanke), mikä tulee mahdollistamaan tiheimmillään 6-8 minuutin vuorovälit Kehäradan junille. Vuorovälin tihentäminen nykyisestä edellyttää kulunvalvonnan uusimisen lisäksi kuitenkin myös lisäjunakalustoa, mikä puolestaan edellyttää myös uusien lähijunaliikenteen varikoiden rakentamista.

Iltaisin Kehäradan junat kulkevat pääsääntöisesti yhden Sm5-junayksikön pituisina, mutta teknisesti ja laituripituuksien puitteissa junat on mahdollista pidentää enimmillään kolmen Sm5-yksikön pituisiksi. Yhden Sm5-junayksikön maksimikuorma on HSL:n suunnitteluohjeen mukaan 357 matkustajaa. Lisäksi on huomioitava se, että juniin on jätettävä tilaa myös muille matkustajille, jotta koko joukkoliikennejärjestelmän toimivuus ei vaarannu.

Ottaen huomioon kulunvalvontajärjestelmän ja junakaluston edellä mainitut rajoitukset, maksimikapasiteetillakin liikenne-ennusteessa mainittu 10 000 ihmisen poistuminen junalla alueelta kestäisi yhdestä kahteen tuntiin.

Joukkoliikennematkustajien odotustilat

Laiturialueen kapasiteetti luo haasteita suunnitellun matkustajamäärän poistumiseen alueelta junalla. Laiturialueelle mahtuu kerrallaan 2500 matkustajaa. Tätä merkittävästi suuremman ihmisjoukon pyrkiminen laiturialueelle voi vaarantaa matkustajien turvallisuuden junalaitureilla. Turvallisuuden takaamiseksi liian suurten matkustajamäärien pääsy asemalaitureille tulee estää, mikä edellyttää aktiivista liikenteen ohjausta ja järjestyksen valvontaa suurtaapahtumien yhteydessä.

Lisäksi tulee huomioida, että joukkoliikenteellä tapahtuma-areenalta poistuvien matkustajien odotusajat muodostuvat huomattavan pitkiksi, eikä juna-asemalla tai bussiterminaalissa ole tarjolla suojaisia odotustiloja ennustetuille matkustajamäärille.

Tapahtumien vaatima lisäbussiliikenne

Liikenneselvityksessä on todettu, että suurtaapahtumat edellyttävät lisäbussiliikenteen järjestämistä. Suunniteltu 2500 ihmisen poistuminen bussilla alueelta edellyttää useiden kymmenien lisälähtöjen järjestämistä. HSL ei järjestä tapahtumien vaatimaa lisäliikennettä. Tapahtumien vaatima bussiliikenne tulee tapahtumajärjestäjän järjestää tilausliikenteenä omalla kustannuksellaan.

Vastine:

Asemakaavaehdotuksen laatimisen yhteydessä laaditussa liikenneselvityksessä (Liikenneselvitys 22.12.2023, WSP Finland Oy) on tarkasteltu suunnitellun rakentamisen vaikutuksia liikenteen toimivuuteen. Selvityksessä on tarkasteltu asemakaavan mahdollistaman tapahtuma-areenan maksimikapasiteetin mukaisen (21 000 asiakasta) suurtaapahtuman liikenteellistä toimivuutta. Selvityksen mukaan joukkoliikenne tulee ruuhkautumaan pahoin suurtaapahtuman aikaan, etenkin poistumisliikenteen yhteydessä, mutta tapahtumakohtaisin erityisjärjestelyin myös poistumisliikenne voidaan toteuttaa turvallisesti ja toimivasti lisäämällä junayksiköitä ja -vuoroja, sekä bussivuoroja.

Selvityksessä on nostettu esiin erilaisia keinoja suurtaapahtuman aikaisen liikenteen sujuvaan toteuttamiseen. Suurtaapahtumissa (yli 10 000 katsojaa) tulee aina etukäteen arvioida katsojien saapumistavat tapahtumaan ja poistuminen tapahtumasta sekä laatia suunnitelma erityisjärjestelyistä, joita tapahtuman liikenteen hoitaminen ja katsojavirtojen liikkuminen vaativat. Selvityksen perusteella merkittävimpiä erityisjärjestelyjä ovat junaliikenteen kapasiteetin kasvattaminen lisäämällä junien pituuksia ja lisäämällä junavuoroja, ottamalla käyttöön etäpysäköintialue tai -alueita joilta on järjestetty bussikuljetus Kivistöön, ja järjestämällä areenan läheisyyteen lisätilaa katsojavirroille. Lisäksi selvityksessä on suositettu bussiliikenteen lisälähtöjä ja lisäkalustoa. Liikenneselvityksen mukaan riippuen tapahtuman koosta on perusteltua liikennöidä lisäbussilinjaa Hämeenlinnanväylän ja Mannerheimintien kautta Helsingin keskustaan. Junaliikenteen ja bussiliikenteen lisäkapasiteetista tapahtumajärjestäjän tulee sopia tapauskohtaisesti HSL:n kanssa. Kaavaratkaisulla ei voida velvoittaa HSL:ää lisävuoroihin, mutta kaavatyössä on osoitettu suurtaapahtuman saapumis- ja poistumisliikenteen olevan toteutettavissa toimivasti ja turvallisesti. Suurtaapahtumien osalta liikenteen toimivuus tulee arvioida aina tapauskohtaisesti.

Asemakaavahankkeen liikenneselvityksessä todetaan, että tapahtumajärjestäjän on syytä kannustaa osallistujia joukkoliikenteen käyttöön esimerkiksi pysäköintipaikkojen hinnoittelulla ja mahdollisuudella ostaa joukkoliikennelippu samaan aikaan tapahtumalipun kanssa. Tällaisiin tapahtumakohtaisiin asiakasvirtojen ohjauskeinoihin ei kuitenkaan asemakaavaratkaisulla voida suoraan vaikuttaa, mutta kaavaratkaisun osalta on tärkeää huomioida, että tapahtumakohtaisilla suunnitelmissa ja ratkaisuilla voidaan osaltaan parantaa asiakasliikenteen sujuvuutta, mikä on myös markkinaehtoisesti toimivan tapahtumaliiketoiminnan näkökulmasta järkevää.

Tavallisena arki-iltana kehäradalla liikennöi vuoden 2023 aikataulujen (asemien aikataulut, voimassa-23.10.2023 alkaen) mukaan yhteensä kuusi junavuoroa (neljä P-junaa ja kaksi I-junaa) tunnissa kello 22:00-24:00 välisenä aikana. Kun huomioidaan HSL:n esiin nostamat tekniset rajoitteet junakapasiteetin lisäämiselle, sekä vuoden 2023 arkipäivien juna-aikataulut, arki-illan suurtapahtuman poistumisliikenteen aikaan kello 23:00-24:00 on teknisten reunaehtojen puitteissa mahdollista lisätä junakapasiteettia yhteensä 30 junayksikön verran aikataulun mukaisten junayksiköiden lisäksi. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakkaiden poistuminen Kivistön aseman kautta on laskennallisesti mahdollista toteuttaa alle yhden tunnin aikana. On kuitenkin syytä olettaa, että poistumisliikenne kestää todellisuudessa pidempään, sillä suurtapahtumien suuri asiakasmäärä väistämättä aiheuttaa hetkellistä ruuhkautumista alueella ja asiakkailta on lisäksi mahdollisuus viipyä Kivistön kaupallisten palveluiden, kuten ravintolapalveluiden, äärellä tapahtuman päättymisen jälkeen.

Vantaankoskentien ja Keimolantien välissä kehäradan kansirakenteen päällä on yhtenäistä julkista jalankululle varattua tilaa yli 10 000 m² laajuisella alueella, joka mahdollistaa suurten ihmismassojen odottamisen. Kansirakenteen päällä olevalta yhtenäiseltä jalankululle varatulta alueelta on kolme sisäänkäyntiä Kivistön juna-aseman laiturialueelle. Kehäradan juna-aseman laiturialueelle mahtuu noin 2500 henkilöä. Lisäksi tapahtuma-areenan asemakaava mahdollistaa ravintolapalveluiden sijoittumisen asemakaava-alueelle, mikä tarjoaa Kivistön keskustan lisääntyvien muiden kaupallisten palveluiden ohella kaupallista odotustilaa tapahtumien asiakkaille. Suurtapahtumien osalta tulee tapauskohtaisesti laatia suunnitelma ja selvittää tarve järjestyksenvallvonnalle esimerkiksi Kivistön juna-aseman laiturialueelle johtavien sisäänkäyntien edustalla.

Asemakaavan mahdollistaman tapahtuma-areenan suurtapahtumien aikainen asiakasvirtojen hallinta on riittävässä määrin osoitettu asemakaavan liitteenä olevassa liikenneselvityksessä ja jalankulkusimulaatiossa. Tarkastelujen pohjalta voidaan todeta, että suurtapahtumien liikenteen järjestäminen on mahdollista toteuttaa toimivasti ja turvallisesti riittäväällä tapahtumakohtaisella ennakkosuunnittelulla ja tapahtumakohtaisilla erityisjärjestelyillä, kuten junaliikenteen kapasiteetin lisäämisellä, etäpysäköintipaikkojen järjestämisellä, bussiliikenteen lisäämisellä, liikenteen ohjaamisella ja järjestämällä areenan läheisyyteen lisätilaa katsojavirroille.

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia asemakaavaan.

NRO 4

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 25.10.2023

Lausunto:**Sähköverkko**

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan suunnittelualueelle tarvitaan tilavaraukset muuntamoiden osalta hotellille, ravintolatoiminnoille, tapahtuma-areenalle sekä yksi muuntamon tilavaraus alueelle yleisesti VES:n käyttöön. Muuntamoiden tarpeisin ja sen myötä tilavarauksiin vaikuttaa paljon kuinka tonttijako alueelle muodostetaan.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Kaavatyön yhteydessä on tehty yhteistyötä Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa. Yhteistyössä laaditut alustavat suunnitelmat keski- ja pienjänniteverkon ja muuntamoiden sijoittumisesta alueelle on huomioitu kaavaehdotuksessa. Myös maakaapeleiden sijainti on huomioitu kaavaehdotuksessa. Kaavamääräyksiä on tarkennettu lausunnon pohjalta lisäämällä tekstimuotoinen määräys eri toimintojen vaatimien muuntamoiden osalta Ympäristöhäiriöt ja energianhuolto -kohtaan.

Tarkistukset:

Seuraava määräys on lisätty:

- Muuntamoiden tilavaraukset tulee huomioida hotellille, ravintolatoiminnoille, areenalle sekä yksi muuntamon tilavaraus alueelle yleisesti Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n käyttöön.

NRO 5

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 26.10.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirasto/ta (Tukes) lausuntoa Kivistön tapahtuma-areenaa koskevasta asemakaavaehdotuksesta. Tukes ei hyväksy kuluttajapalveluita ennalta eikä tässä tarkoituksessa anna yksityiskohtaisia ennakkolausuntoja yksittäiseen hankkeeseen liittyen, mutta haluaa tuoda esille yleiset periaatteet, kun erilaisia kuluttajapalveluita suunnitellaan ja rakennetaan.

Tukes on arvioinut asiaa kuluttajapalveluiden turvallisuuden näkökulmasta.

Tukesin toimivalta

Tukes valvoo, että palveluntarjoajat noudattavat kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011). Kuluttajaturvallisuuslaki on luonteeltaan yleislaki, joka tulee sovellettavaksi, jos palvelukohtaisessa erityislainsäädännössä ei ole säädetty turvallisuusvaatimuksista tätä tarkemmin. Kuluttajaturvallisuuslain turvallisuusasiakirjavelvollisuutta koskevassa 7 §:ssä on erityinen maininta tapahtumista, jotka sisältävät merkittävän riskin ja josta voi toteutuessaan aiheutua vaaraa jonkun turvallisuudelle palveluun osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi. Esimerkiksi yli 2000 hengen yleisötilaisuudet, haastavat tapahtumapaikat sekä moottoriurheilutapahtumiin liittyvät palvelut on katsottu tällaisiksi. Pelastuslaitokset valvovat yleisötapahtumien turvallisuutta mm. pelastuslain (379/2011) nojalla. Poliisi valvoo yleisötapahtumien turvallisuutta mm. järjestyslain (612/2003) ja kokoontumislain (530/1999) nojalla. Sekä Tukesille, pelastuslaitoksille ja poliisille on asetettu lainsäädännössä ennakkolaiseen turvallisuusystävällisyyteen liittyviä valvontatehtäviä.

Valvonnan tueksi Tukes julkaisee ohjeita ja lomakkeita palveluntarjoajien käyttöön. Lisäksi Tukes järjestää koulutusta ja neuvoa palveluiden turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Tukes tekee kansainvälistä yhteistyötä muiden maiden viranomaisten kanssa.

Tukesin ohjeet tapahtumaturvallisuudesta

Tukes on ohjeistanut tapahtumaturvallisuudesta (<https://tukes.fi/tapahtumaturvallisuus>) verkkosivuillaan. Tukes on laatinut tapahtumaturvallisuudesta oppaan, jossa on kuvattu yleisellä tasolla kuluttajaturvallisuuslaista johtuvat tapahtumanjärjestäjän velvollisuudet (Tapahtumaturvallisuusopas - Tukes 1492/06.00.01/2023). Verkkosivuilla löytyvässä materiaalissa on kuvattu viranomaisen ohjeita mm. tapahtuman määrittelyyn, tapahtuman järjestämisen osapuoliin, tapahtuman turvallisuussuunnitteluun, aluesuunnitteluun, ohjelma- ja aikataulusuunnitteluun, olosuhderajoituksiin, turvallisuusasiakirjaan ja turvallisuussuunnitelmiin, onnettomuuksiin ja erityistilanteisiin, lainsäädäntöön ja viranomaisiin sekä hyviin turvallisuuskäytäntöihin. Verkkosivuilta löytyvät myös ohjeistavat kalvosarjat yleisö- ja tapahtumaturvallisuudesta sekä suur- ja massatapahtumien yleisöturvallisuudesta, joissa ohjeistetaan tarkemmin tapahtuman turvallisesta järjestämisestä.

Tukes-ohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan lainsäädännön tavoin palveluntarjoajia sitovia. Ne kuvastavat Tukesin näkemystä siitä, miten kuluttajaturvallisuuslainsäädännön vaatimukset voidaan täyttää. Ohjeissa esitetyt näkemykset tarjoavat palveluntarjoajille esimerkkejä ja vaihtoehtoja toimia turvallisesti. Toiminnanharjoittajan on mahdollista täyttää lainsäädännön vaatimukset myös muilla tavoin.

Yleisötapauhtumat ovat kuluttajaturvallisuuslain tarkoittamia kuluttajapalveluita. Tapahtuman järjestäjän pitää muun ohella varmistua tapahtumassa käytettävien tilojen, rakenteiden, rakennusten ja ulkoalueiden turvallisuudesta. Tapahtuman aluesuunnittelussa on otettava huomioon yleisesti esim. seuraavia asioita:

- Alueen tai paikan käyttötarkoitus ja soveltuvuus tapahtumapaikaksi kyseisellä tavalla ja yleisömäärällä.
- Yleisön enimmäismäärä tapahtuman alkaessa, sen aikana sekä päättyessä eri alueilla ja eri tilanteissa.
- Yleisön kulkureitit (saapuminen, liikkuminen alueella, poistuminen).
- Kohdat, joihin yleisöä voi kertyä runsaasti ja tiiviisti.
- Tilapäisten rakenteiden kestävyys, kiinnitykset ja sijoittelu, esim. teltat, esiintymislavat ja katsomot.
- Tapahtuman vaikutukset lähiympäristöön.

Kuluttajaturvallisuuslain näkökulmasta erityistä huomioitavaa Kivistön tapahtuma-areenan suunnittelussa

- Sekä omistajan, haltijan että tilojen käyttäjien on huomioitava ja tiedostettava alueen haasteellinen sijainti ihmisten saapumiselle ja poistumiselle. Tahojen on varmistuttava kuluttajaturvallisuuslain mukaisesti, että paikka soveltuu myös vaikutuspiirissään käyttötarkoitukseen sekä tarvittaessa on suoritettava riittävät hallinta- ja suojausmenettelyt, jotta ihmisvirtojen aiheuttamat vaarat kyetään poistamaan palvelusta jo ennalta. Vaikutuspiirillä viitataan tässä erityisesti poikkeaviin ihmisten liikkumisiin alueella tapahtumien aikana. Huomioiden mm. saatto, nouto, jättö liikenteen sekä pysäköinnin ja julkisilla kulkuneuvolla saapumisen vaikutukset tapahtumapaikan ja näiden välillä.
- Tiloja hallinnoivalla ja käytävällä taholla tulisi ennalta olla mahdollisuus vaikuttaa katualueiden käyttöön tapahtumakohtaisesti, siten että nämä tahot pystyvät varmistumaan turvallisuudesta näillä alueilla silloin kuin toiminnasta on vaikutusta vaikutuspiirissä, erityisesti suur tapahtumien alkaessa ja päättyessä sekä tarvittaessa myös muina ajankohtina. Ihmisten turvallista liikkumista ja osallistumista alueella ei voida jättää vain näiden oman arvion, huomioimisen ja käyttäytymisen varaan. Järjestäjä vastaa turvallisuudesta tapahtuman vaikutuspiirissä, joka kattaa myös saapumiseen ja poistumiseen käytetyt alueet tapahtuman eri aikoina sekä sivullisten turvallisuuden.
- Edustalla olevan Vantaankoskentie katualueen käyttöön suur tapahtumissa on varauduttava siten, ettei yleisöliikumisesta ole vaaraa osallistujille tai sivullisille. Jalankulun simuloinnissa (Rambol / <https://arena33.fi/>) arvioi, että ihmiset liikkuvat tiealueella suojateiden sijaan ennalta tehdyissä mallinnuksissa. Tähän voivat vaikuttaa esimerkiksi mahdolliset laajemmat palvelurakenteet tilanteissa, joissa nämä eivät sisälly riittävästi rakennuksen toteutukseen, jolloin ne sijoittuisivat mahdollisesti myös katualueelle (vaatenaulakot, palvelut, jonotus, tukitoiminnot, televisiointi, yms.).
- Erilaiset liikennejärjestelyt on mahdollistettava ennalta kaikkien suur tapahtumien aikana. Jälkeenpäin vaaran poistaminen muutoksilla on haasteellista, mikäli näitä ei ole ennalta riittävästi otettu huomioon (ajoesteet, aitaaminen, opastaminen, valvonta tms.). Arvioitava ennalta kadun katkaisumenettelyitä kun tällaisille on tarvetta säännöllisesti. Tällaisten menettelyiden mahdollistaminen on huomioitava jo ennalta suunnittelussa.
- Ihmisten opastamiseen ja ohjeistamiseen saapumisen osalta alueella kiinnitettävä erityistä huomiota siten, että kohtaava ja risteävä liikkuminen minimoidaan sekä mahdollistetaan jo ennalta tällaisen estäminen siten kuin mahdollista rakenteellisesti tai valvonnalla.

- Liikkumisen opastaminen huomioitava suunnittelussa ennalta siten, että mm. saattoliikenne ja julkisilla välineillä liikkuvat löytävät päämääränsä aiheuttamatta ylimääräistä liikkumista alueella.
- Vantaankoskentien ylittäminen varmistettava jalankulkijoille siten, ettei tästä aiheudu yleisölle tai sivullisille vaaraa. Jalankulkuväylän riittävän leveyden varmistaminen siten, etteivät ihmiset joudu liikkumaan edustan ajotiellä. Tarvittaessa on estettävä pääsy ajoradalle.
- Varmistettava kadun ylityspaikkojen tms. paikkojen jonotus ja odotusalueiden riittävä koko siten, ettei saapuville, lähteville tai sivullisille aiheudu vaaraa erityisesti suur tapahtumien aikoina (mm. päivitetty väyläviraston jalankulun suunnitteluohje huomioiden).
- Erityisesti yleisön normaaliolojen (palvelun) yhtäaikainen purkautuminen suoraan katuverkostoon huomioitava siten, että jalankululle lähistön liikennepaikoille on yhtäläinen kaistaleveys kuin rakennuksesta katualueille on rakennuksen vaikutuspiirissä. Mikäli kaistaleveys ei ole riittävä ja vastaava, tulee suunnitella liikkuminen siten, että katualueita suljetaan tällaisina aikoina.
- Varauduttava ja suunniteltava ennalta Vantaankoskentien sulkemiseen muulta liikenteeltä eteläpuolella liikenneympyrän kohdalla tai Tikkurilantien risteyksestä alkaen, sekä pohjoispuolella Kivistön aseman kohdalla. Tämä on erityisesti suur tapahtumien aikana todennäköinen ja tarpeellinen toimenpide tilojen käyttäjälle ja seikka, jolla on vaikutusta paikan soveltuvuudelle suur tapahtumille.
- Varattava riittävät jonotus- ja odotusalueet ihmisille, jotka poistuvat samanaikaisesti tapahtumasta eri liikennemuodoilla tilanteissa, joissa esimerkiksi kuljetuskapasiteetti ei hetkellisesti riitä ihmisten kuljetukseen eteenpäin riittävästi.
- Huolehditava menettelyistä, joilla julkisen liikenteen palvelutoimijoille tiedotetaan erityisesti suur tapahtumista, jotta nämä tahot huomioivat riittävästi muuttuvat tilanteet ja turvallisuuden omassa palvelussaan.
- Pysäköinti ja pysähtyminen Vantaankoskentiellä vähintään tapahtumien alkaessa sekä päättyessä tulisi estää vähintään Areenan puoleisella sivulla, jotta varmistutaan kevyen liikenteen turvallisuudesta sivullisten ja osallistujien osalta.

Vastine:

Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavatyön liikenneselvityksessä (Liikenneselvitys 22.12.2023, WSP Finland Oy) on huomioitu ja osoitettu turvallinen ja sujuva tapa toteuttaa suur tapahtuman aikainen saatto- ja jättöliikenne sekä pysäköinti ja julkisilla kulkuneuvoilla saapuminen. Kuten asemakaavatyön tueksi laaditussa liikenneselvityksessä todetaan, tulee suur tapahtumista (yli 10 000 asiakasta) laatia aina tapauskohtainen selvitys erityisjärjestelyistä, joita tapahtuman liikenne ja asiakasvirtojen liikkuminen vaativat.

Kivistön tapahtuma-areenan on tarkoitus toimia urheilu- ja kulttuuritapahtumapaikkana, joka mahdollistaa enimmillään 21 000 asiakkaan yleisötapahtumien järjestämisen. Asemakaavatyössä on tarkasteltu tapahtuma-areenan toiminnallisuutta korttelialueella ja sen lähiympäristössä. Areenan toiminnot, kuten narikkapalvelut, on asemakaavalla osoitettu asemakaavatyössä muodostettavalle korttelialueelle. Mahdollisista poikkeusjärjestelyistä tulee tapahtuman järjestäjän sopia erikseen Vantaan kaupungin ja

muiden viranomaistahojen kanssa. Asemakaavamääräyksissä veloitetaan kahden sisäänkäyntiaukion toteuttamiseen Vantaankoskentien puolelle. Sisäänkäyntiaukioilla varmistetaan jonotustilaa korttelialueella, sekä mahdollistetaan suurtapahtumien aikaan asiakasvirtojen sujuva liikkuminen.

Asemakaavamääräyksiä on täsmennetty nähtävilläolon aikana seuraavalla määräyksellä: ”Tapahtuma-areenan suurtapahtumien aikainen pääsisäänkäynti tulee toteuttaa Vantaankoskentien ylittävän ulokkeen kautta.” Määräyksellä varmistetaan erityisesti junilla ja busseilla saapuvien asiakkaiden turvallinen saapuminen tapahtuma-areenalle. Saapuvien asiakasvirtojen ei tarvitse näin ollen suuressa määrin ylittää Vantaankoskentietä samassa tasossa ajoneuvoliikenteen kanssa. Ratkaisun toimivuus on tarkasteltu kaava-aineistoon lisätyssä jalankulkusimuloinnissa (Ramboll Finland Oy, 21.12.2023), jossa on todettu 7 metriä leveän rampin ja ylikulkusillan olevan riittävä, kun katsojat kulkevat sillalla yhteen suuntaan.

Kaavaratkaisu mahdollistaa tapahtuma-areenan toteuttamisen. Tapahtuma-areenan suurtapahtumien aikaisen saapumis- ja poistumisliikenteen turvallinen toteuttaminen on osoitettu selvityksissä. Poistumisliikenteen osalta Vantaankoskentien osittaista katkaisemista ajoneuvoliikenteeltä tai ajoneuvoliikenteen kaistojen osoittamista suurtapahtumista poistuvien jalankulkijoiden käyttöön voidaan tutkia tapahtumakohtaisten liikenneselvitysten yhteydessä.

Käynnissä olevassa Kivistön asemakorttelit (233100) asemakaava- ja asemakaavamuutoshankkeessa tutkitaan Vantaankoskentien koillispuoleisen alueen kaupunkirakennetta ja liikenneyhteyksiä. Asemakaavatyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää alueen jalankulkuyhteyksiä, joihin lukeutuu sujuva ja selkeä kulkuyhteys Topaasiaukiolta tapahtuma-areenalle.

Vantaankoskentien ja Keimolantien välissä kehäradan kansirakenteen päällä on yhtenäistä julkista jalankululle varattua tilaa yli 10 000 m² laajuisella alueella, joka mahdollistaa suurten ihmismassojen odottamisen. Kansirakenteen päällä olevalta yhtenäiseltä jalankululle varatulta alueelta on kolme sisäänkäyntiä Kivistön juna-aseman laiturialueelle. Kehäradan juna-aseman laiturialueelle mahtuu saman aikaisesti noin 2500 henkilöä. Lisäksi tapahtuma-areenan asemakaava mahdollistaa ravintolapalveluiden sijoittumisen asemakaava-alueelle, mikä tarjoaa Kivistön keskustan lisääntyvien muiden kaupallisten palveluiden ohella kaupallista odotustilaa tapahtumien asiakkaille. Suurtapahtumien osalta tulee tapauskohtaisesti laatia liikenteellisen toimivuuden suunnitelma ja selvittää tarve liikenteen ohjaamiselle esimerkiksi Kivistön juna-aseman laiturialueelle johtavien sisäänkäyntien edustalla.

Asemakaavan mahdollistaman tapahtuma-areenan suurtapahtumien aikainen asiakasvirtojen hallinta on riittävässä määrin osoitettu asemakaavan liitteenä olevassa liikenneselvityksessä. Tarkastelujen pohjalta voidaan todeta, että suurtapahtumien liikenteen järjestäminen on mahdollista toteuttaa turvallisesti riittävällä tapahtumakohtaisella ennakkosuunnittelulla ja tapahtumakohtaisilla erityisjärjestelyillä, kuten junaliikenteen kapasiteetin lisäämisellä, etäpysäköintialueen tai -alueiden käyttöönotolla, järjestämällä tapahtuma-areenan läheisyyteen liikennealueille lisätilaa katsojavirroille, sekä liikenteen ohjaamisella ja riittävällä tiedottamisella.

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaratkaisuun.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia kaava-aineistoon.

NRO 6

Uudenmaan ELY-keskus 27.10.2023

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavaehdotuksesta.

Kaupunki on ilmoittanut, että nähtäville asetetussa aineistossa kaavamääräyksiin on teknisen virheen myötä palautunut vuoden 2022 hyväksymiskäsittelyä edeltäneet kaavamääräykset koskien Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto sekä Autoliikenne -kohtia. Nähtävillä olleeseen aineistoon jääneet virheelliset määräykset tulee korjata aiemmin ilmoitetun mukaisesti.

ELY-keskus on laatinut liikenteellisen selvityksen valtatie 3 välille Kehä III – Klaukkalantie, jossa on tarkasteltu jakson liikennemäärien kehittymistä, liikenne-ennusteita erilaisissa skenaariotilanteissa ja toimintaympäristön muutoksia. Selvitys valmistui asemakaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana 29.9.2023. Lisäksi on laadittu toimivuustarkastelu, jossa on edellä mainittujen lisäksi tarkasteltu tapahtuma-areenan liikennevaikutuksia eri skenaariotilanteissa sekä herkkyystarkastelussa, jossa Vantaankoskentie on suljettu autoliikenteeltä.

ELY-keskuksen laatimaa liikenneselvitystä on esitelty Vantaan kaupungille 14.8.2023. selvityksen ollessa vielä keskeneräinen. ELY-keskus suositteli kokouksessa, että asemakaavaa ei olisi hyvä viedä eteenpäin ennen selvityksen valmistumista, mikäli selvitystä hyödynnetään kaavan liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Kaavaselostuksessa on viitattu ELY-keskuksen laatimaan liikenneselvitykseen (luonnos) liikenteellisiä vaikutuksia arvioitaessa. Selvityksessä todetaan, että käyttöasteiden tarkastelussa on nähtävissä, että Valtatie 3:n kapasiteetti ylittyy vuoden 2040 klo 15–16 ennustetilanteessa, kun siihen on lisätty areenan liikenne. Vuoden 2025 tilanteessa tällaista ylittymistä ei vielä tapahdu. Jos tapahtumaliikenne ajoittuu klo 16–17 aikavälille tai sen jälkeen, Valtatie 3:n kapasiteetti riittää vielä 2040 tilanteessakin.

ELY-keskuksen laatimassa liikenneselvityksessä on tarkasteltu valtatie 3:n kapasiteetin käyttöasteita vuosina 2019 ja 2025 sekä vuonna 2040 erilaisissa skenaarioissa. Tarkastelusta ilmenee, että vuonna 2025 kapasiteetti riittää tapahtumien ajankohdasta huolimatta. On huomattavaa, että vuosi 2025 on jo parin vuoden päästä, eikä se siitä syystä ole tarkoituksenmukainen ajankohta valtatie 3:n kapasiteetin riittävyyden tarkastelussa pohdittaessa tapahtuma-areenan toiminnan liikenteellisiä vaikutuksia. On mahdollista, että tapahtuma-areenaa vasta rakennetaan vuonna 2025, jolloin tarkasteluajankohta on jo ns. vanhentunut, kun areenan toiminta alkaa.

Selvityksen mukaan tilanteessa 2040 valtatie 3:n kapasiteetti riittää, kun suur tapahtumat alkavat arkisin aikaisintaan klo 18, jolloin tapahtuman aiheuttavan maksimiliikenteen arvioidaan osuvan välille klo 16–17. Kaavaselostusta tulisi selkeyttää tämän asiakohdan osalta.

ELY-keskuksen laatimassa liikenneselvityksessä on laadittu perusskenaarioiden lisäksi herkkyystarkastelut 2040 tilanteessa, jossa Vantaankoskentie on suljettu ajoneuvoliikenteeltä kahdessa eri skenaariolla; Keimolanportin eteläramppeja ei ole rakennettu ja rampit on rakennettu. Tarkastelu, jossa Vantaankoskentie on suljettu ajoneuvoliikenteeltä kuvastaa varsinaisen sulkemisen lisäksi hyvin tilannetta, jossa tapahtuma-alueella ja sen ympäristössä on suuri määrä tapahtumaan asemalta, saattopaikoilta ja pysäköintilaitoksesta kulkevia jalankulkijoita, jotka käytännössä suurelta osin estävät ajoneuvoliikenteen Vantaankoskentiellä.

Kaavaselostuksessa todetaan, että kerran kuukaudessa järjestettävät suuremmat tapahtumat vaativat erityisjärjestelyitä liikenteeseen ja liikkumiseen, kuten junaliikenteen kapasiteetin kasvattaminen, etäpysäköintialueiden käyttöön ottamista ja järjestämällä areenan läheisyyteen lisätilaa katsojajavirroille sulkemalla autoliikenteen yhteyksiä, kuten Vantaankoskentie areenan kohdalla. Tapahtuma-areena sijoittuu Vantaankosken tien toiselle puolelle suhteessa Kivistön asemaan. Suur tapahtumiin asiakasvirtojen oletetaan pääosin saapuvan junalla Kivistön asemalle. Pääsisäänkäynti sijoittuu monitoimiareenan pohjoisosaan, Kivistön rautatieaseman ja linja-autoterminalin välittömään läheisyyteen hyvien joukkoliikenne- sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien varrelle.

ELY-keskuksen laatiman liikenneselvityksen johtopäätöksissä todetaan, että valtatie 3:n tai katuverkon toimivuudessa ei ole merkittäviä ongelmia, paitsi tilanteessa, jossa Keimolan eteläramppeja ei ole toteutettu ja Vantaankoskentie on katkaistu moottoriajoneuvoliikenteeltä. Selvityksessä on myös todettu, että Tikkurilantien ja Kivistön rampin liittymään muodostuu toimivuuden kannalta kriittinen piste, jossa välityskyky ylittyy vuoden 2040 tarkastelutilanteessa, jossa Keimolanportin eteläramppeja ei ole toteutettu. (Liitteet 1–2).

ELY-keskus toteaa laatimansa liikenneselvityksen perusteella, että Kivistön tapahtuma-areenan asemakaavan toteuttaminen tulee sitoa kaavan ajoitusmääräyksiin Keimolan eteläramppien toteuttamiseen. Etelärampit tulee olla käyttövalmiudessa siinä vaiheessa, kun tapahtuma - areenan toiminta alkaa.

Edellä esitetty huomioon ottaen ELY-keskus katsoo, että MRL 54 §:ssä esitetyt asemakaavan sisältövaatimukset liikenteen järjestämisen osalta eivät täyty. Koska toimiva liikennejärjestely vaatii Keimolanportin eteläpuolisten ramppien toteuttamista, olisi ramppijärjestelyiden vaatima tila syytä ottaa mukaan asemakaavaan, jotta edellä esitetty ajoitusmääräys voitaisiin asettaa.

ELY-keskus ehdottaa viranomaisneuvottelua.

Vastine:

Teknisen virheen myötä nähtävillä olleeseen aineistoon jääneet virheelliset kaavamääräykset on korjattu kohtiin Ympäristöhäiriöt ja energianhuolto sekä Autoliikenne.

ELY-keskuksen koollekutsumassa työpalaverissa 14.8.2023 on käyty läpi ELY-keskuksen laatimaa liikenneselvitystä. Palaverissa kävi ilmi, että selvitys on sisällöllisesti valmis, mutta Vantaankoskentien sulkemista käsittelevä herkkyystarkastelu ja lopullinen raportti oli vielä keskeneräinen. Palaverin jälkeen ELY-keskus on toimittanut selvityksen alustavia tuloksia asemakaavahankkeen liikenneselvityksen laatijalle, joka on omassa selvityksessään hyödyntänyt ELY-keskuksen selvitysaineistoa.

ELY-keskuksen kanssa pidetyssä palaverissa 4.9.2023 on käyty läpi asemakaavahankkeen liikenneselvitystä. Liikenneselvityksessä on hyödynnetty 14.8.2023 sovitun mukaisesti ELY-keskuksen liikenneselvityksen alustavia tuloksia. Palaverissa katsottiin, että asemakaavahankkeen edistämiseksi ei nähty esteitä. ELY-keskuksen liikenneselvitys on valmistunut herkkyystarkasteluineen asemakaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana 29.9.2023. Nähtävilläolon jälkeen hankkeesta on pidetty työpalavereita Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa 1.11.2023, 16.11.2023 ja 28.11.2023.

Kivistön Tapahtuma-areenan asemakaavaselostuksen liitetiedostona olevassa liikenneselvityksessä (WSP Finland Oy, 22.12.2023) on hyödynnetty ELY-keskuksen tilaaman Vt3 liikenneselvityksen luonnosaineistoa. Asemakaavahankkeen liikenneselvityksessä on ELY-keskuksen selvityksen tuloksiin pohjaten todettu Vt3:n kapasiteetin ylittyvän, mikäli Areenan tapahtumaliikenne ajoittuu kello 15–16 välille vuoden 2040 ennustetilanteessa. Jos tapahtumaliikenne ajoittuu välille kello 16–17 tai myöhemmin, riittää Vt3:n kapasiteetti myös 2040 tilanteessa. Tapahtumien saapumisliikenteen huipun on arvioitu ajoittuvan noin 1–2 tuntia ennen tapahtuman alkua. Näin ollen kello 18 alkavan tapahtuman saapumisliikenteen huippu ajoittuu kello 16–17 välille.

ELY-keskuksen laatimassa liikenneselvityksessä käy ilmi, että tilanteessa, jossa Vantaankoskentietä ei suljeta ajoneuvoliikenteeltä, ei suurtapahtuma aiheuta tieverkolle mitoittavaa liikennetilannetta, mikäli tapahtuma alkaa arkisin aikaisintaan kello 19 tai ennen kello 15. Mikäli suurtapahtuma alkaa aikaisintaan kello 18 ei Kivistön tapahtuma-areenan liikenne aiheuta mitoittavaa liikennetilannetta vuoden 2040 tilanteessa, mutta ruuhkahuippu jatkuu noin tunnin normaalitilannetta pidempään.

ELY-keskuksen herkkyystarkastelut sisältävässä lopullisessa liikenneselvityksessä todetaan: *”Mikäli suurtapahtumat alkavat arki-iltaisain ennen klo 18, on suuri riski, että Kivistön areenan pysäköintiliikenne synnyttää paikoin tieverkolle mitoittavan liikennetilanteen ja ruuhkauttaa liikennettä lähipysäköinnin osalta valtatie 3 jaksolla Kehä III-Kivistö ja etäpysäköinnin osalta Kehä III:n jaksolla Vt3-Katriinantie viimeistään vuoteen 2040 mennessä, ellei tieverkolle tehdä sellaisia kapasiteettia lisääviä parantamistoimia, jotka eivät sisälly nykyisiin ohjelmiin tai suunnitelmiin.”*

ELY-keskuksen laatimasta selvityksestä käy ilmi, että tapahtuma-areenan liikenne aiheuttaa suuren riskin valtatie 3:n ja Kehä III:n ruuhkautumiselle, mikäli tapahtumat alkavat arki-iltaisain ennen kello 18. Tarkastelussa on oletettu, että suurin osa tapahtuman osallistujista saapuu paikalle noin 1–2 tuntia ennen tapahtuman alkua. Tämä tarkoittaa, että kello 18 alkava suurtapahtuma aiheuttaa suurimman kuormituksen liikenneverkolle kello 16–17 välisenä aikana.

Asemakaavaselostuksen liitteenä olevassa Areena 3.3 käyttökonseptikuvauksessa on tarkasteltu samankaltaisia kansainvälisiä verrokkoikohteita tapahtuma-areenoista. Käyttökonseptikuvauksessa on tarkasteltu Ziggo Dome Areenaa Amsterdamissa ja Royal Areenaa Kööpenhaminassa, jotka ovat ominaisuuksiltaan, kooltaan ja maankäytöltään (tonteiltaan) samankokoisia. Kivistön tapahtuma-areenan tavoin verrokkiareenat sijaitsevat raideliikenteen ja isojen maanteiden solmukohdissa. Lisäksi

käyttökonseptikuvauksessa on tarkasteltu Friends Arenaa Tukholmassa ja Telenor Arenaa Oslossa, jotka ovat tiettyyn urheiluun erikoistuneita tapahtumapaikkoja ja ovat siten ominaisuuksiltaan erilaisia. Friends Areena ja Telenor Areena eivät kuitenkaan poikkea maankäytöltään suuresti edellä mainituista konsertteihin erikoistuneista tapahtumapaikoista.

Areena 3.3 käyttökonseptikuvauksessa on tarkasteltu tapahtuma-ajankohtia kesä-elokuussa. Verrokkiareenoiden tapahtuma-ajankohdat ovat saman kaltaisia myös marras-maaliskuussa. Esimerkiksi Ziggo Dome Areenalla marras-maaliskuille aikataulutetut arkipäivien tapahtumat alkavat kello 19:00-20:00 välillä. Poikkeuksena 28.12.2023 järjestettävä Disneyn konsertti, jonka aloitusajankohdat ovat päiväaikaan kello 12:00 ja 15:30. Tuolloin on huomioitava kuitenkin, että johtuen joulun välipäivistä, liikenteen ei voida olettaa olevan tavallisen arkipäivän tasolla. Royal Areenalla marras-maaliskuille aikataulutetut arkipäivien tapahtumat alkavat kello 19:30-20:15. Poikkeuksena Counter Strike e-urheilutapahtuma, joka järjestetään koko päivän kestäväenä tapahtumana 28.3.-31.3.2024 Royal Areenalla. On huomioitava, että tapahtuman luonteesta johtuen liikenteen ei voida olettaa ajoittuvan tiettyyn kellonaikaan, sillä katsojat saapuvat paikalle seuraamaan oman mielenkiinnon mukaan eri aikoina käynnissä olevia otteluita. Nokia Areenalla Tampereella jääkiekko-ottelut alkavat arkisin yleisesti kello 18:30. Nokia Areenan arkipäiville aikataulutetut konsertit ja muut esitystapahtumat alkavat marras-maaliskuussa kello 19:00-20:00.

Verrokkiareenoiden tapahtumien aloitusajankohdat vaihtelevat tapauskohtaisesti, mutta painottuvat myöhäisiltaan yleisimmin klo 20:00. Käyttökonseptikuvauksen mukaan areenat aukeavat tyypillisesti 1,5–2 tuntia ennen tapahtuman alkua, mutta suurin osa katsojista tulee paikalle vasta 0,5–1 tuntia ennen konsertin alkua – eli klo 19 jälkeen. Asemakaavahankkeen liikenneselvityksessä ja ELY-keskuksen laatimassa liikenneselvityksessä on tapahtuma-areenan saapumisliikenteen huipun oletettu osuvan 1–2 tuntia ennen tapahtuman alkua.

Kivistön tapahtuma-areenan arki-iltojen suur tapahtumien voidaan suurella todennäköisyydellä olettaa ajoittuvan ilta-aikaan. Vastaavissa tapahtuma-areenoissa toteutuneiden tapahtuma-ajankohtien pohjalta voidaan olettaa Kivistön tapahtuma-areenan arki-iltojen suur tapahtumien aloitusajankohdaksi noin kello 20:00. Verrokkiareenoiden toteutuneiden tapahtuma-ajankohtien lisäksi tätä tukee tapahtuma-areenan markkinaehtoinen toiminta. Mikäli oletetaan suur tapahtuman alkavan arki-iltana kello 18, tarkoittaisi tapahtuma-ajankohta sitä, että suurin osa tapahtuman asiakkaista matkaisi tapahtumapaikalle kello 16–17 välisenä aikana. Suurella todennäköisyydellä voidaan olettaa, että suur tapahtumien osallistujista merkittävä joukko on arkisin päivätöissä käyviä. Mikäli arkisin päivätöissä käyvän potentiaalisen asiakkaan oletetaan olevan matkalla suur tapahtumaan kello 16–17, tarkoittaisi se sitä, että edellä mainitun kaltainen asiakas joutuisi lopettamaan työnsä jo ennen kello 16 ja matkaamaan suorinta tietä työn suorituspaikalta tapahtuma-areenalle. Näin ollen on epätodennäköistä, että tapahtuman järjestäjä ottaisi suuren riskin markkinaehtoisen tapahtuman järjestämisessä asettamalla suur tapahtuman ajankohdan siten, että merkittävällä joukolla potentiaalisista asiakkaista ei fyysisesti olisi mahdollista osallistua tapahtumaan.

Asemakaavahankkeen liikenneselvityksessä todetaan, että yli 10 000 katsojan suur tapahtumista tulee aina etukäteen laatia suunnitelma siitä, mitä erityisjärjestelyjä tapahtuman saapumis- ja poistumisliikenne vaatii.

ELY-keskuksen laatimassa liikenteellisessä selvityksessä todetaan, että *”Areena sijoittuisi Kivistön juna-aseman tuntumaan, ja junayhteydet palvelisivat tehokkaasti molemmista ratasuunnista. Myös sijainti moottoritien läheisyydessä tarjoaa runsaasti tieliikennekapasiteettia, joten areenan toteutuminen Kivistöön tukee hyvin kestävää liikkumista eikä edellytä merkittävää välitöntä liikenneverkon parantamistarvetta.”*. Areenan mahdollistavaa asemakaavaa ympäröivä kaupunkirakenne ja -infra antavat erittäin hyvät edellytykset tapahtuma-areenan kaltaiselle hankkeelle. Sijainti junaradan, bussiterminaalin ja pääpyöräreittien varrella mahdollistaa liikenteen painottamisen merkittävästi kestäviin liikkumismuotoihin tapahtumien aikana pelkän autoliikenteen sijaan.

ELY-keskuksen liikenneselvityksen herkkyystarkastelu osoittaa, että tapahtuma-areenalla arkipäivänä järjestettävä suurtapahtuma ruuhkauttaa Vt3:n Kivistön liittymän kohdalla vuoden 2040 tilanteessa, mikäli saapumisliikenteen huippu osuu kello 16–17 välille ja tapahtuman aikaisiin liikennejärjestelyihin liittyy Vantaankoskentien sulkeminen henkilöajoneuvoliikenteeltä.

Herkkyystarkastelussa toimivuuden kannalta kriittinen piste muodostuu Tikkurilantien ja Kivistön rampin liittymään. Liittymän välityskyky ylittyy tällöin vuoden 2040 tarkastelutilanteessa, jossa Keimolan eteläramppeja ei ole toteutettu. Mikäli Keimolanportin eritasoliittymät ovat käytössä, ei edellä mainitun kaltaista mitoittavaa liikennetilannetta ja ruuhkautumista tapahdu tilanteessa, jossa suurtapahtuman saapumisliikenteen huippu ajoittuu välille 16–17 ja Vantaankoskentie on suljettu henkilöajoneuvoliikenteeltä.

ELY-keskuksen lausunnon ja ELY-keskuksen laatiman liikenneselvityksen herkkyystarkastelun tulosten pohjalta asemakaavaan on lisätty määräys suurtapahtumien aikaisen pääsisääkäynnin toteuttamisesta Vantaankoskentien ylittävän ulokkeen kautta. Määräyksellä varmistetaan suurtapahtumien järjestäminen korttelialueella siten, että Vantaankoskentien läpiajettavuus voidaan varmistaa tapahtuman saapumisliikenteen aikana.

Keimolanportin eritasoliittymän toteuttamiseen vaikuttaa suunnitellulla sijainnilla olevat rekkaparkit. Rekkaparkin vuokrasopimus on voimassa vuoteen 2027, mutta alueen käytön jatkosta ei ole vielä tehty päätöksiä. Keimolanportin eritasoliittymien toteuttamisen aikataulu ei tapahtuma-areenan kaavahankkeen näkökulmasta ole oleellinen, koska liikenteellinen toimivuus on ratkaistu toisella keinolla. Kyseisten ramppien toteutus luultavasti tulee ajankohtaiseksi varsin nopeasti, mikä osaltaan sujuvoittaa myös käsillä olevan kaavahankkeen liikenteen sujuvuutta.

Edellä esitetyn vuoksi asemakaavan mahdollistaman tapahtuma-areenan aiheuttama riski tie- ja katuverkon ruuhkautumiselle on vähäinen. Käsillä olevan tiedon valossa kaavahankkeen mahdollistaman tapahtuma-areenan toiminta ei aiheuta merkittävää riskiä mitoittavan liikennetilanteen syntymiselle.

Tarkistukset:

Seuraavat määräykset on lisätty:

Kivijalkakerrokset ja sisäänkäynnit:

- Tapahtuma-areenan suurtapahtumien aikainen pääsisääkäynti tulee toteuttaa Vantaankoskentien ylittävän ulokkeen kautta.

Ympäristöhäiriöt ja energiahuolto:

- Rakennusten suunnittelussa on otettava huomioon runkomelun ja -tärinän torjuntatarve. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä tulee esittää selvitys, miten runkomelu ja tärinä on otettu huomioon.
- Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla majoitustiloissa 30 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn v_w, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla majoitustiloissa 0,3 mm/s.
- Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla kokoontumis- ja opetustiloissa 35 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn v_w, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla kokoontumis- ja opetustiloissa 0,6 mm/s.
- Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla toimistoissa, kaupoissa, näyttelytiloissa ja museoissa 40 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän värähtelyn v_w, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla toimistoissa, kaupoissa, näyttelytiloissa ja museoissa 0,6 mm/s.
- Raideliikenteestä aiheutuvan runkomelun L_{pr}m enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla konserttisaleissa 30 dB. Raideliikenteestä aiheutuvan tärinän

värähtelyn vw, 95 enimmäistaso rajoitetaan rakenneratkaisuilla konserttisaleissa 0,6 mm/s.

- Majoitushuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lento-, raide- ja tieliikennemelua vastaan on oltava pohjoisjulkisivulla vähintään 39 dB, itäjulkisivulla 35 dB, eteläjulkisivulla 36 dB ja länsijulkisivulla 41 dB tai rakennuslupavaiheen meluselvityksen ohjearvojen mukaiset.
- Rakentaminen rautatien läheisyydessä ei saa aiheuttaa turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiliteetille taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle.
- Tuloilmanotto tulee olla Vantaankoskentien puolelta, mahdollisimman etäältä Hämeenlinnanväylän hiukkaspäästöjen alueesta.

Autoliikenne ja -pysäköinti:

- Rakennettavien autopaikkojen vähimmäismäärävaade ei koske monitoimiareenaa.
- Tapahtumien aikaisesta liikenne-, pysäköinti- ja turvallisuusjärjestelyistä tulee esittää tarkempi suunnitelma rakennusluvan yhteydessä.

Katu-merkintä:

- Tapahtumakujan katualueen asemakaavoittamattomaan alueeseen rajautuva reuna tulee rajata kulkua rajoittavalla muurilla tai aidalla ja turvata toistaiseksi asemakaavoittamaton alue liito-oravan ydinalueen häiriöherkkyys huomioiden.

Asemakaavaselostuksen kohdan 4.4.1 *Vaikutukset rakennettuun ympäristöön* alaosiota *Liikenne* on tarkistettu lausunnon pohjalta.